

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1521)
transportministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag Journalnummer

Kontor

1 400.C.2-0

EU-sekr.

21. september 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Trafikministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 97/67/EF for så vidt angår yderligere åbning af Fællesskabets marked for posttjenester, KOM (2000) 319.

Trafikministeriet

Dato J.nr.

Notat

:: Løbenr. 18. TM0168
september
2000120-
44

Grundnotat om

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 97/67/EF for så vidt angår yderligere åbning af Fællesskabets marked for posttjenester KOM (2000) 319

Résumé:

Direktivforslaget har til formål at åbne det europæiske postmarked yderligere i forhold til den EU-regulering, som blev fastsat med direktiv 97/67/EF vedtaget den 15. december 1997. Direktivforslaget foreslår nye, lavere vægt- og prisgrænser for den brevpост, som medlemslandene kan tildele deres befordringspligtige virksomheder eneret på, således at vægtgrænsen nedsættes fra 350 gram til 50 gram og den tilsvarende prisgrænse fra fem højst gange grundtaksten (20 gramsbrev) til højst to og en halv gange grundtaksten. Endvidere liberaliseres udgående international brevpост helt.

Forslaget indfører desuden definitioner på "særtjenester", som uanset vægt og pris ikke kan omfattes af eneretten. Desuden foreslås strammere formuleringer af principperne for gennemsigtighed i rabatgivning og for betingelserne for krydssubsidiering fra eneretsområdet til det befordringspligtige område i konkurrence.

1. Baggrund og indhold

Direktivforslaget blev fremsat den 30. maj 2000 i engelsk, fransk og tysk version. Forslaget forelå i alle sprogversioner den 14. juli 2000.

Direktivforslaget fremsættes med henvisning til traktatens Artikel 47, stk. 2 (tidligere Artikel 57) og Artikel 55 (tidligere Artikel 66). Direktivet skal vedtages efter proceduren for fælles beslutningstagning jf. Artikel 251 (tidligere Artikel 189 B).

Direktivforslaget indeholder forslag til ændring af det gældende direktiv for etablering af det indre marked for fællesskabets posttjenester (97/67/EF af den 15. december 1997) med sigte på yderligere åbning af markedet.

I det gældende direktivs Artikel 7.3 er fastsat en tidsplan for yderligere åbning af Fællesskabets postmarkeder. Efter disse bestemmelser skal Europa-Kommissionen inden udgangen af 1998 fremsætte forslag om yderligere åbning af markedet navnlig med henblik på nedsættelse af vægt - og prisgrænserne for den tilladelige eneret og på adresserede reklameforsendelser ("direct mail") og grænseoverskridende post. Et nyt direktiv skal vedtages inden udgangen af 1999 og træde i kraft ved udgangen af 2002.

Direktivforslaget indeholder følgende ændringer i forhold til det gældende postdirektiv:

- Vægt- og prisgrænsen for den brevpost, der kan omfattes af eneret, nedsættes fra de nuværende højst 350 gram, hvor prisen ikke overstiger fem gange taksten for et standardbrev af første klasse (i Danmark et 20 grams A-brev), til 50 gram og højst to og en halv gange taksten for et standardbrev.
- Adresserede reklameforsendelser ("direct mail") og ankomende international brevpost inden for disse vægt - og prisgrænser kan fortsat omfattes af eneret.
- Udgående international brevpost undtages helt fra eneretten.
- Der foreslås et sæt definitioner for "særtjenester", som er tjenester, der adskiller sig klart fra standardtjenester, og som derfor ikke kan omfattes af eneretten. Som en del af sådanne særtjenester nævnes eksprestjenester.
- Princippet om gennemsigtige og ikke-diskriminerende rabatter udvides til at omfatte alle tjenester - altså også tjenester, der ikke er omfattet af befordringspligten.
- Skærpelse af bestemmelser om krydssubsidiering fra eneretsområdet til befordringspligtigtjenester, der udføres i konkurrence.
- Klageprocedurerne udvides til også at omfatte posttjenester, der ikke er omfattet af befordringspligten.
- Der foreslås en ny tidsplan for yderligere markedsåbning således: Kommissionen fremsætter forslag inden udgangen af 2004 til vedtagelse af Europa-Parlamentet og Rådet inden udgangen af 2005 og ikrafttræden inden udgangen af 2006. Det direktiv, som måtte blive resultatet af det foreliggende forslag, ophører med at have gyldighed med udgangen af 2006, hvis der ikke træffes beslutning om et nyt direktiv.

Den befordringspligt for medlemslandene, som er fastsat i det gældende postdirektiv (direktiv 67/97/EF), berøres ikke af direktivforslaget.

2. Gældende dansk ret

Den danske postsektor reguleres af Lov om postvirksomhed (Lov nr. 89 af 8. februar 1995) med senere ændringer, Lov om Post Danmark (lov nr. 88 af 8. februar 1995) med senere ændringer, Bekendtgørelse om koncession for Post Danmark (Bekendtgørelse nr. 84 af 7. februar 1999) og Bekendtgørelse om Post Danmarks befordringspligt og eneret m. v. (Bekendtgørelse nr. 81 af 7. februar 1999).

3. Høring

Forslaget er sendt i høring til Tele Danmark A/S, Tele Danmark UIR, Sonofon, Sonofon Holding A/S, Post Danmark, Dansk Industri, Det Danske Handelskammer, Det Centrale Handicapråd, Dansk Handel & Service, Elektronikindustrien, Dansk Dataforening, IBM Danmark A/S, Dansk Managementråd, Forbrugerrådet, HK-Service, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, LO, Telekommunikationsforbundet, Kommunernes Landsforening, Telekommunikationsindustrien, Telia A/S, Danske Dagblades Forening, IT-Brancheforeningen, 4X44 Transport, A Post A/S, Andelselskabet 3x34 Transport, ASAP - Kurérservice, ASG Exact, Bladkompagniet, Budstikken, Cargo Flex A/S, City Transport I/S, Dansk Erhvervs Transport ApS, Dansk Total Distribution, Danske Fragtmænd a.m.b.a., De Danske Statsbaner, De Grønne Bude, Den Blå Kurér, Direct Parcel Distribution, Distributionsservice A/S, FedEx Universal FDX ApS, JTJ Multiservice, Kurérgruppen, Landstrygeren, Mini Trans A/S, Pakke-Trans a.m.b.a., Pakke-Trans Express Service, POSTscandia v/Preben Müller, PS-Trans ApS, S-Bilen, Sendebudet I/S, Stafetten, Storm-Budet, Taxi Trans ApS, TNT Danmark A/S, Transportgruppen A/S, Tranzen, TS Transport-Service, Ugebladsdistributionen I/S, Westend Transport, Zarens Kurér, Danske Dagblades Forening,

Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder, Dansk Speditørforening, Danske Vognmænd, Erhvervenes Transportudvalg, Sammenslutningen af Danske Lettershopvirksomheder, Samorganisation af Arbejderbevægelsens Fagblade/Tidskrifter, Dansk Magasinpresses Udgiverforening, Dansk Postordreforening, Transport og Kurérselskabernes Brancheorganisation i Danmark, Transportrådet.

Nedenfor følger en gennemgang af de indkomne høringssvar vedrørende ovenstående direktivforslag. Der er kun medtaget de høringssvar, der indeholder bemærkninger til direktivforslaget.

Brancheorganisationen af Danske Distributionsvirksomheder anfører, at opretholdelsen af en eneret giver mulighed for konkurrenceforvridende krydssubsidiering. Foreningen anfører endvidere, at det bladtillskud, der udbetales til Post Danmark er konkurrenceforvridende over for private distributører, og at bladtillskuddet bør fjernes.

Brancheorganisationen er af den holdning, at en liberalisering vil give forbrugerne lavere priser og bedre service, og at det derfor ikke er nødvendigt med en befordringspligt i et fuldstændigt liberaliseret marked, da private postvirksomheder vil påtage sig opgaverne, og gøre disse lønsomme. I de tyndtbefolkede områder vil en enkelt postvirksomhed - normalt det nationale postvæsen - have hele markedet, og dermed mængder nok til at gøre det lønsomt.

Brancheorganisationen anbefaler fuld liberalisering fra 1. januar 2003. Brancheorganisationen ønsker ligeledes, at takst-, og rabatpolitikken er gennemskuelig og ens overfor alle, uanset hvem - konkurrerende postvirksomhed eller kunde - der indleverer forsendelsen.

Dansk Management Råd støtter, at der sker en yderligere liberalisering af postområdet, og at de almindelige konkurrenceretlige principper finder anvendelse inden for postområdet.

Rådet støtter direktivet, og anfører, at en af konsekvenserne af liberalisering kan blive, at Post Danmarks status som selvstændig offentlig virksomhed skal tages op til vurdering.

Dansk Transport og Logistik (DTL) støtter enhver yderligere åbning af EU's indre marked; og det foreliggende forslag vil efter DTL's opfattelse bidrage til at fremme konkurrencen på postområdet.

DTL vurderer, at postområdet er modent til en liberalisering ud over det i direktivforslaget angivne, samt at tidsgrænserne bør fremrykkes.

Dansk Postforbund (DPF) udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen ikke har inddraget de faglige organisationer i udarbejdelsen af direktivforslaget.

DPF udtrykker tilfredshed med, at Direct Mail og indkommende grænseoverskridende post ikke er omfattet af liberaliseringstiltagene.

DPF kan tilslutte sig en generel nedsættelse af vægtgrænsen til 50 gram, når det godtgøres, at finansieringen af befordringspligten ikke lider herefter. DPF finder dog ikke, at det er godtgjort, at meromkostningerne ved befordringspligten modsvares af det foreslåede reserverede område. På baggrund heraf mener DPF ikke, at det vil være muligt at tilbyde en universel service på det nuværende niveau med det foreslåede ene retsområde.

DPF er af den opfattelse, at den foreslåede regel i artikel 9, stk. 6 om særlige regler for befordringspligtige virksomheders rabatgivning kun skal gælde for enerets-, og befordringspligtområdet.

DPF vurderer, at direktivforslagets regel om, at krydssubsidiering fra eneretsområdet til tjenester udenfor eneretsområdet kun må finde sted såfremt det er strengt nødvendigt for at opfylde særlige befordringspligter på området med konkurrence, fjerner det reelle grundlag for enhedstakstens fortsatte opretholdelse.

Med forbehold for de nævnte kritikpunkter, kan DPF tilslutte sig indholdet af direktivforslaget.

HK/STAT - Brancheafdelingen Post Danmark mener, at direktivforslaget er stærkt politisk og dårligt underbygget. Brancheafdelingen mener endvidere, at bevarelsen af et vist monopol er en forudsætning for at sikre en samfundsdekkende service til ens pris.

Brancheafdelingen vurderer, at liberaliseringsforslaget ikke får betydning for Danmark, da den danske eneret på 250 gram holder sig inden for den foreslåede prisgrænse på 2,5 gange taksten for et 20 grams a-brev. Såfremt den danske regering vælger entydigt at følge vægtgrænsen på 50 gram, forudser brancheafdelingen dog problemer.

Brancheafdelingen er af den opfattelse, at den øgede liberalisering betyder en trussel imod de svage postvæsener (Sydeuropa og de kommende medlemmer fra østlandene). Brancheafdelingen mener at en væsentlig trussel kommer fra IT-virksomhederne, som, efter brancheafdelingens opfattelse, vil investere kapital i distributionsbranchen. IT-virksomhedernes

indtrængen på distributionsmarkedet vil betyde "kaotiske arbejdsmarkedsvilkår", da faglige aftaler om løn-, og ansættelsesvilkår i stigende grad ikke er en del af IT-virksomhedernes koncept.

Brancheforeningen giver udtryk for, at Post Danmark er effektiv i dag, hvorfor det ikke er nødvendigt med liberalisering. En udligningsfond til finansiering af befordringspligten mener brancheafdelingen er en dårlig idé.

Brancheafdelingen mener, at gennemførelsen af direktivforslaget vil koste yderligere 500.000 arbejdspladser i Europa ud over hvad det eksisterende direktiv betyder. Brancheafdelingen mener, at Kommissionen forvalter en så betydningsfuld sektor overfladisk.

Brancheafdelingen lægger vægt på, at da direktivet formentlig bliver vedtaget, bør Post Danmark bruge perioden fra 2003 til 2007 aktivt til kompetenceudvikling af medarbejderne.

Det Danske Handelskammer støtter liberaliseringstiltagene, da det er af stor betydning at gennemføre det indre marked og optimere konkurrenceforholdene i sektoren.

Handelskammeret ser dog gerne, at tidsplanen for 2007 som den næste fase for liberaliseringen fastsættes som den absolut seneste frist for fuld liberalisering.

Danske Dagblades Forening (DDB) bifalder, at eneretsgrænsen nedsættes til 50 gram.

DDB vurderer, at der er behov for at effektivisere og billiggøre posttjenesterne, hvilket en øget konkurrence vil medvirke til.

DDB er tilfredse med, at der ikke lempes på befordringspligten i direktivforslaget, hvilket især har betydning for mindre aviser, og for levering i områder med spredt bebyggelse.

DDB noterer sig, at der i forslaget peges på, at der er behov for at fortsætte markedsåbningsprocessen.

Dansk Blindesamfund vurderer, at direktivforslaget skaber usikkerhed med hensyn til, om der kan vedtages specifikke regelsæt gældende for blindeforsendelser.

Baggrunden for Dansk Blindesamfunds vurdering er, at det nuværende direktiv fastslår, at der kan vedtages undtagelser fra enerettens vægt-, og prisgrænser når det gælder blindeforsendelser. Ifølge det nye direktivforslag kan der tillades undtagelser.

Dansk Blindesamfund ser gerne, at det nye direktiv indeholder en bestemmelse om, at nye postoperatører er underlagt Verdenspostforeningens (UPUs) regler om blindeforsendelser.

Det centrale handicapråd tilslutter sig bemærkningerne fra Dansk Blindesamfund.

LO støtter Dansk Postforbunds og Brancheafdelingen Post Danmarks kommentarer.

Erhvervenes Transportudvalg hilser liberaliseringsplanerne velkommen, men finder, at tidsfristerne burde være kortere, samt at der bør fastsættes en dato for en fuldstændig liberalisering.

Endvidere mener Transportudvalget, at Post Danmark bør sikres muligheder for at tilpasse sig det nye marked, eksempelvis ved omdannelse til A/S og afvikling af statens ejerskab.

Slutteligt anfører Transportudvalget, at der bør udvikles et harmoniseret og uafhængigt kontrolleret kvalitetsmålingssystem vedr. indenlandsk post.

Dansk Industri (DI) bifalder, at direktivforslaget fortsætter den igangværende liberaliseringsproces, men beklager, at dette ikke sker hurtigere. Ligeledes ser DI gerne, at der fastsættes en dato for gennemførelsen af fuld liberalisering.

Ligeledes ser DI indført bestemmelser om etableringen af et fællesinstrument til højnelse af kvaliteten - herunder indførelsen af et passende sanktionssystem.

DI peger på, at den øgede konkurrence medfører et behov for, at Post Danmark får rimelige muligheder for at ruste sig hertil. DI peger på omdannelse til A/S og afvikling af statsligt ejerskab.

Post Danmark finder, at nedsættelse af eneretsgrænsen til 50 gram er udtryk for en rimelig balance mellem de gældende EU-bestemmelser om befordringspligt og definition af eneretten. Post Danmark foretrækker nedsættelse af vægt og prisgrænsen frem for liberalisering af "direct mail" og indgående grænseoverskridende post. Ændringen af eneretsgrænsen betyder, at 194 mill. forsendelser svarende til en bruttomsætning på 900 mill. kr. flyttes fra det nuværende eneretsområde til konkurrenceområde med befordringspligt. Post Danmark gør opmærksom på, at befordringspligten i Danmark har et

væsentligt større omfang end det gældende direktiv kræver, og finder, at tilpasninger i den danske befordringspligt kan blive nødvendige.

I forbindelse med definition af "særtjenester" nævner Post Danmark to eksempler på elementer i definitionerne, som allerede i dag indgår i den almindelige brevtjeneste. Afsenderen af et almindeligt brev har råderetten ind til brevet er afleveret til eller anmeldt for modtageren og dermed adgang til at tilbagekalde forsendelsen eller få den udleveret til en anden modtager. Tilsvarende gælder, at eftersendelse i forbindelse med adresseændringer er en almindelig postal ydelse, som præsteres uden ekstra beregning for kunderne. Post Danmark finder derfor, at definitionerne af "særtjenester" er uhensigtsmæssige og kan føre til, at det almindelige brevkoncept udhules.

Post Danmark finder, at de foreslåede bestemmelser om ikke-diskriminerende rabatter svarer til den danske koncessions bestemmelser og sikrer mod, at kunder, der ikke bruger mellemhandler, diskrimineres.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget vil få statsfinansielle konsekvenser i den udstrækning, Post Danmarks overskud - og dermed udbyttebetaling til staten - formindskes som følge af tab af markedsandele. Det forventes dog, dels at den øgede konkurrence på brevmarkedet vil lede til større effektivitet i Post Danmark, dels at fortsat vækst i pakkemarkedet og mindre omfang brevmarkedet ("direct mail") vil betyde, at Post Danmark kan fastholde sin omsætning på det nuværende niveau eller endda øge den.

Den danske postlovgivning er således indrettet, at den foreslåede yderligere åbning af markedet vil kunne gennemføres ved ændring af gældende bekendtgørelser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Direktivforslaget må formodes at åbne postmarkedet tilstrækkeligt til, at det er realistisk, at andre operatører end de befordringspligtige virksomheder vil tilbyde brevtjenester. Den således forøgede konkurrence forventes at stimulere en udvikling af pris og kvalitet, som vil være til gavn for kunderne.

6. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke eksplicit taget stilling til nærhedsprincippet eller proportionalitetsprincippet, men angiver som sin opfattelse, at der fortsat er tale om et rammedirektiv, som forpligter medlemsstaterne til mindst at sikre et bestemt niveau for posttjenesterne, mens bestemmelserne vedrørende eventuel eneret til de befordringspligtige virksomheder har karakter af et maksimalt tilladeligt omfang.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.